

Wyższe kary za przestępstwa przeciw środowisku

Odpowiedzią na rosnącą liczbę przestępstw przeciw środowisku, w tym pożarów składowisk odpadów, jest [ustawa](#) z dnia 22 lipca 2022 r. o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania przestępczości środowiskowej. Jej zapisy wchodzi w życie 1 września 2022 r.

Celem zmiany przepisów jest zapewnienie ochrony przed zanieczyszczeniami substancjami lub promieniowaniem jonizującym podstawowych elementów środowiska: wody, powietrza i powierzchni ziemi oraz świata roślinnego i zwierzęcego.

Jaka kara grozi i za co?

Od 1 września 2022 r. za przestępstwa przeciw środowisku grozi między innymi:

- ✓ obligatoryjne (zamiast fakultatywne) orzeczenie przez sąd nawiązki w wysokości od 10 000 do 10 000 000 zł na rzecz NFOŚiGW w przypadku skazania sprawcy za umyślne przestępstwo przeciwko środowisku; za nieumyślne przestępstwo – fakultatywne orzeczenie;
- ✓ kara pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8 (zamiast od 3 miesięcy do lat 5) za zniszczenie w środowisku przyrodniczym w znacznych rozmiarach;
- ✓ grzywna, kara ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5 (zamiast do lat 2) w przypadku niszczenia albo uszkodzenia powodującego istotną szkodę dla roślin, zwierząt, grzybów lub ich siedlisk na terenie objętym ochroną;
- ✓ kara pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8 (zamiast od 3 miesięcy do lat 5) za spowodowanie świadomego zagrożenia życia lub zdrowia człowieka lub znaczące obniżenie jakości wody, powietrza, powierzchni ziemi lub zniszczenie roślin lub zwierząt w znacznych rozmiarach przez zanieczyszczenie substancją albo promieniowaniem jonizującym; za nieumyślne działanie – grzywna, kara ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3 (zamiast do lat 2);
- ✓ kara od 1 roku do lat 10 (zamiast od 6 miesięcy do lat 8) pozbawienia wolności za ww. czyn umyślnie popełniony w związku z eksploatacją instalacji działającej w ramach zakładu, w zakresie korzystania ze środowiska, na które wymagane jest pozwolenie; za nieumyślne działanie – kara pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5 (zamiast do lat 3);
- ✓ kara pozbawienia wolności od 1 roku do 10 lat (zamiast od 3 miesięcy do 5 lat) za niezgodne z prawem składowanie, usuwanie, zbieranie, przetwarzanie albo transport odpadów lub substancji zagrażające życiu lub

zdrowiu człowieka lub istotnie obniżające jakość wody, powietrza, powierzchni ziemi lub powoduje zniszczenie w świecie roślinnym lub zwierzęcym; za nieumyślnie działanie – grzywna, kara ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 5 (zamiast do lat 2);

- ✓ kara więzienia od 2 do 12 lat (zamiast od 6 miesięcy do 8 lat) za świadomy przywóz lub wywóz za granicę odpadów niebezpiecznych bez wymaganego zgłoszenia lub zezwolenia, albo wbrew jego warunkom; za nieumyślnie działanie – grzywna, kara ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 5 (zamiast do lat 2);
- ✓ **(nowość)** kara pozbawienia wolności od 2 do 12 lat za porzucenie odpadów niebezpiecznych w miejscu nieprzeznaczonym do ich składowania lub magazynowania; za nieumyślnie działanie – grzywna, kara ograniczenia wolności albo kara pozbawienia wolności do lat 5;
- ✓ kara pozbawienia wolności od 2 do 12 lat (zamiast od 6 miesięcy do lat 8) za przestępstwa przeciw środowisku powodujące zniszczenie w świecie roślinnym lub zwierzęcym w znacznych rozmiarach lub istotne obniżenie jakości wody, powietrza lub powierzchni ziemi;
- ✓ kara pozbawienia wolności od 2 do 12 lat (zamiast od roku do 10 lat) za przestępstwa przeciw środowisku powodujące ciężkie uszkodzenie zdrowia człowieka;
- ✓ kara pozbawienia wolności co najmniej 3 lat (zamiast od 2 do 12 lat) za przestępstwa przeciw środowisku powodujące śmierć człowieka lub ciężki uszczerbek na zdrowiu wielu osób;
- ✓ grzywna, kara ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5 (zamiast do lat 2) dla osoby, która wbrew obowiązkom nie dba lub nie używa urządzeń zabezpieczających wodę, powietrze lub powierzchnię ziemi przed zanieczyszczeniem lub urządzeń zabezpieczających przed skażeniem promieniotwórczym lub promieniowaniem jonizującym;
- ✓ ograniczenie wolności (oprócz dotychczasowej kary aresztu, grzywny albo nagany) za rozniecanie ognia, poza miejscami wyznaczonymi do tego celu, na terenie lasu, na terenach śródleśnych, na obszarze łąk, torfowisk i wrzosowisk, jak również w odległości do 100 m od nich albo palenie tytoniu, z wyjątkiem miejsc na drogach utwardzonych i miejsc wyznaczonych do pobytu ludzi;
- ✓ kara grzywny co najmniej 500 zł (zamiast do 500 zł albo kary nagany) lub obowiązek przywrócenia do stanu poprzedniego dla tego, kto zanieczyszcza lub zaśmieca obszar kolejowy lub miejsca dostępne dla publiczności, a w szczególności drogę, ulicę, plac, ogród, trawnik lub zieleniec;
- ✓ kara grzywny co najmniej 500 zł (zamiast do 1000 zł albo kary nagany) za zanieczyszczanie gruntów rolnych;
- ✓ kara aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny w wysokości co najmniej 1000 zł (zamiast aresztu albo grzywny bez limitu) za składowanie odpadów w lesie;
- ✓ kara ograniczenia wolności albo grzywny w wysokości co najmniej 500 zł (zamiast kary grzywny albo nagany) za zaśmiecanie lasu;
- ✓ **(nowość)** kara aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny do 30 000 zł (a nie na ogólnych zasadach od 20 do 5000 zł) za usuwanie roślinności przez wypalanie z gruntów rolnych, obszarów kolejowych, pasów przydrożnych, trzcinowisk lub szuwarów;
- ✓ **(nowość)** kara pieniężna od 10 000 do 5 000 000 zł dla podmiotu zbiorowego za przestępstwo przeciwko środowisku.

Ponadto:

- ✓ należy mieć na uwadze, że kara ograniczenia wolności wiąże się z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne;
- ✓ w razie popełnienia wykroczenia można orzec obowiązek przywrócenia do stanu poprzedniego;
- ✓ kara będzie mogła być nadzwyczajnie złagodzona, jeśli sprawca naprawi szkodę w znacznej części;
- ✓ możliwe będzie odstąpienie od wymierzenia kary, jeśli sprawca przestępstwa przeciw środowisku dobrowolnie naprawi szkodę w całości;
- ✓ zrezygnowano z obowiązku okazywania legitymacji przez inspektora ochrony środowiska w przypadku prowadzenia czynności polegających na:
 - obserwowaniu i rejestrowaniu przy użyciu środków technicznych, w tym technik satelitarnych i bezałogowych statków powietrznych, obrazu zdarzeń oraz dźwięku towarzyszącego tym zdarzeniom,
 - gromadzeniu i zabezpieczaniu dowodów popełnienia przestępstwa lub wykroczenia,
 - dokonywaniu oględzin pomieszczeń i innych miejsc dostępnych publicznie.

Zmiany (najczęściej zaostrenie kar) mają na celu prewencję zbiorową i pojedynczych osób oraz realizację konstytucyjnego obowiązku ochrony środowiska przez władze publiczne. Nowe sankcje karne są dostosowane do stopnia społecznej szkodliwości czynu i zawinienia.

Nowelizacja przepisów ma:

- ✓ poprawić niedoskonałości aktualnych regulacji prawnych,
- ✓ spowodować spadek liczby popełnianych przestępstw i wykroczeń przeciwko środowisku,
- ✓ zmniejszyć liczbę spraw prowadzonych przez organy ścigania i sądy.

Wszystkie te zmiany mają swoje uzasadnienie i są potrzebne. Jednak należy pamiętać, że nadal ważnym elementem jest edukacja i zachowanie zdrowego rozsądku. Odpowiednim w tej sytuacji będzie cytat z Konfucjusza „Żyj i pozwól żyć innym”.

Zobacz:

- [Informacja](#) z Ministerstwa Klimatu i Środowiska: *Koniec z łagodnymi karami dla niszczących środowisko*

Szukasz serwisu prawnego prezentującego informacje prawne i nowości branżowe o ochronie środowiska?

Przetestuj [serwis Ekowiedza](#) za darmo przez 30 dni

Znasz nasze media społecznościowe?
Zachęcamy do ich odwiedzenia